

**Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького
Кафедра стоматології дитячого віку**

Методичні вказівки

для самостійної роботи

з дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія»
*індивідуальних профільних курсів за вибором “Загальна
стоматологія”, “Хірургічна стоматологія”, “Терапевтична
стоматологія”, “Ортопедична стоматологія”*
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня денної форми навчання (V курс, IX-X семестр)
галузь знань 22 Охорона здоров'я
спеціальність 221 Стоматологія
(для студентів)

ЛЬВІВ – 2023

Методичні вказівки склали: доц.Гірчак Г.В., доц. Малко Н.В., доц. Солонько Г.М., доц. Пришко З.Р., доц. Гуменюк О.М., ас. Єфремова О.В., ас.Солина Н.М., ас. Пришляк В.Є.

Рецензенти:

Синиця В.В. – доцент кафедри терапевтичної стоматології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

Чухрай Н.Л. - професор кафедри ортодонції Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

Відповідальний за випуск: завідувач кафедри стоматології дитячого віку, **доцент Колесніченко О.В.**

Методичні рекомендації обговорені та затверджені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку (протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.) та на засіданні профільної методичної комісії зі стоматологічних дисциплін (протокол № 4 від «05» грудня 2022 р.)

Відповідальний за випуск:

Проректор з навчальної роботи, доц. І.І.Солонинко

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № 1 від « 30 » серпня 2023 р.

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » 202 р.

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » 202 р.

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » 202 р.

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » 202 р.

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » 202 р.

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » 202 р.

Методичні рекомендації обговорені, презатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » 202 р.

Тематичний план практичних занять
з дисципліни «Дитяча хірургічна стоматологія»
індивідуального профільного курсу за вибором “Загальна стоматологія”,
“Хірургічна стоматологія”, “Терапевтична стоматологія”,
“Ортопедична стоматологія”

(Кількість годин – 24)

Дитяча хірургічна стоматологія		
V курс, IX-X семестри		
№	Тема заняття	Год.
1.	Пухлини м'яких тканин ЩЛД у дітей (гемангіома, лімфангіома, ліпома, міома, неvus). Пухлиноподібні утворення м'яких тканин обличчя (епідермоїд, дермоїд, тератома, атерома). Істинні пухлини та пухлиноподібні новоутворення слинних залоз. Пухлини кісток обличчя (остеобластокластома, остеома, остеοїд-остеома). Одонтогенні новоутворення щелеп у дітей (амелобластома, одонтома, цементома). Пухлиноподібні новоутворення щелеп – кісти (фолікулярна, резидуальна, фісуральна, кісти прорізування).	6
2.	Злоякісні пухлини тканин ЩЛД у дітей. Діагностичні критерії доброякісних пухлин та пухлиноподібних новоутворень ЩЛД у дітей. Принципи лікарської тактики та реабілітації на етапах їх лікування.	6
3.	Вроджені вади розвитку ЩЛД. Незрошення верхньої губи. Незрошення піднебіння . Короткі вуздечки губ та язика. Комплексне лікування та етапи реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку тканин ЩЛД .	6
4.	Закономірності клінічного перебігу, алгоритм діагностично - лікувальних та профілактичних заходів, вибір методу знеболення у дітей з запальними захворюваннями ЩЛД та супутніми стоматологічними захворюваннями в умовах поліклініки та стаціонару. Патогномонічні клінічні ознаки травматичних ушкоджень тканин ЩЛД у дітей. Захист історії хвороби. Підсумкове заняття. Контроль оволодіння практичними навичками	6
Всього - 24 год.		

Тематичний план самостійної роботи
(Кількість годин – 21)

Дитяча хірургічна стоматологія		
V курс, IX-X семестри		
№	Тема	Год.
1.	Пухлинні процеси в щелепно-лицевій ділянці у дітей. Розподіл пухлин обличчя та щелеп у дітей відповідно до міжнародної гістологічної класифікації ВООЗ. Істинні пухлини та пухлиноподібні новоутворення слинних залоз .	2
2.	Вроджені кісти та нориці шиї. Нейрофіброматоз.	2
3.	Написати принципи профілактики онкостоматологічної патології у дітей.	2

4.	Принципи стоматологічної обачливості в стоматології дитячого віку.	2
5.	Профілактика інфікування специфічними захворюваннями (туберкульоз, сифіліс, СНІД та ВІЛ - інфекція) лікаря хірурга-стоматолога на амбулаторному прийомі та в умовах стаціонару.	2
6.	Лікування та профілактика патологічних рубців після оперативних втручань в ЩЛД у дітей.	2
7.	Описати синдроми щелепно-лицевої ділянки, які супроводжуються незрошенням верхньої губи і піднебіння.	2
8.	Скласти таблицю надання допомоги хворим з травмами щелепно-лицевої ділянки.	2
9.	Невідкладні стани у клініці дитячої хірургічної стоматології.	2
10.	Підготовка до написання історій хвороби.	3
Всього		21

Самостійна робота

Підготовка до практичних занять, опрацювання практичних навичок, вмінь.

Мета: конспективно занотувати кожну тему. Засвоїти ключові питання кожної теми, початковий та кінцевий рівень знань.

Тема 1. Пухлинні процеси в щелепно-лицевій ділянці у дітей. Розподіл пухлин обличчя та щелеп у дітей відповідно до міжнародної гістологічної класифікації ВООЗ. Істинні пухлини та пухлиноподібні новоутворення слинних залоз .

Завдання для самостійної роботи:

коротко занотувати основні питання теми;

- ✓ дати характеристику кожній формі пухлин, записати диференційну діагностику та лікування;
- ✓ скласти схему діагностичного алгоритму у дитини з підозрою на наявність доброякісного новоутвору м'яких тканин ЩЛД та ПР;
- ✓ скласти схему курсу лікування при тій чи іншій нозології з вказаною патологією (за вибором).
- ✓ скласти схему диференційної діагностики пухлин і кіст слинних залоз;
- ✓ написати класифікацію неодонтогенних пухлин щелеп у залежності від тканини, з якої вони походять.

Тема 2. Вроджені кісти та нориці шиї. Нейрофіброматоз.

Завдання для самостійної роботи:

коротко занотувати основні питання теми;

- ✓ написати класифікацію кіст та нориць обличчя, шиї;
- ✓ дати характеристику присередніх кіст та нориць шиї;
- ✓ дати характеристику бічних кіст та нориць шиї;

- ✓ дати характеристику привушних нориць;
- ✓ клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування нейрофіброматозу.

Тема 3. Написати принципи профілактики онкостоматологічної патології у дітей.

Завдання для самостійної роботи:

коротко занотувати основні питання теми;

- ✓ що таке первинна профілактика?
- ✓ що таке вторинна профілактика?
- ✓ основні поради з профілактики онкологічних захворювань;
- ✓ принципи диспансеризації онкологічних захворювань;
- ✓ записати методи діагностики злоякісних пухлин, скласти схему загального та місцевого лікування;

Тема 4. Принципи стоматологічної обачливості в стоматології дитячого віку

Завдання для самостійної роботи:

коротко занотувати основні питання теми:

- ✓ етіологія та патогенез злоякісних новоутворень у дітей;
- ✓ епідеміологія злоякісних новоутворень;
- ✓ поняття про медичну етику і деонтологію в онкостоматології;
- ✓ дати визначення спеціалізованої онкологічної допомоги;
- ✓ описати симптоми злоякісних пухлин в залежності від ступеню важкості захворювання.

Тема 5. Профілактика інфікування специфічними захворюваннями (туберкульоз, сифіліс, СНІД та ВІЛ - інфекція) лікаря хірурга-стоматолога на амбулаторному прийомі та в умовах стаціонару

Мета: систематизувати та засвоїти основні та додаткові методи дослідження, а також профілактику інфікування специфічних захворювань (туберкульоз, сифіліс, СНІД та ВІЛ - інфекція).

Завдання для самостійної роботи:

- занотувати в зошиті основні питання теми:
 - ✓ відмінність між поняттями "ВІЛ" та "СНІД";
 - ✓ шляхи передачі ВІЛ - інфекції;
 - ✓ класифікація ВІЛ-інфекції у дітей до 12 років CDC (1994);
 - ✓ клінічні прояви туберкульозу, сифілісу, ВІЛ-інфекції та СНІДу;
 - ✓ прояви туберкульозу, сифілісу, ВІЛ-інфекції та СНІДу в порожнині рота;
 - ✓ рекомендації ВООЗ по систематизації стадій ВІЛ-інфекції у дітей (2002);
 - ✓ діагностика туберкульозу, сифілісу, ВІЛ-інфекції та СНІДу у дітей;
 - ✓ антиретровірусна терапія ВІЛ – інфекції та СНІДу у дітей;
 - ✓ тактика лікаря-стоматолога при специфічних захворюваннях;
 - ✓ профілактика та лікування ВІЛ/СНІД асоційованих опортуністичних інфекцій.

Питання для самоконтролю:

1. Етіологія та класифікація туберкульозу.
2. Етіологія СНІД та ВІЛ – інфекції.
3. Етіологія, класифікація сифілісу.

4. Клінічні прояви туберкульозу в порожнині рота.
5. Тактика лікаря-стоматолога при лікуванні туберкульозу.
6. Профілактика туберкульозу, у тому числі у лікарів-стоматологів.
7. Клінічні прояви сифілісу в порожнині рота, діагностика та тактика лікаря-стоматолога при лікуванні сифілісу у дітей.
8. СНІД та ВІЛ – інфекції, особливості клінічних проявів у порожнині рота у дітей.

Тема 6. Лікування та профілактика патологічних рубців після оперативних втручань в ЩЛД у дітей

Мета: за допомогою конспективного матеріалу засвоїти питання етіології, патогенезу, лікування та профілактики патологічних рубців після оперативних втручань в ЩЛД у дітей.

Завдання для самостійної роботи:

занотувати в зошиті основні питання теми:

- ✓ відмінність між поняттями "рубець" та "рубцювання";
- ✓ етапи загоєння ран;
- ✓ перелічити методи лікування патологічних рубців;
- ✓ профілактика патологічних рубців після оперативних втручань в ЩЛД у дітей;

Питання для самоконтролю:

1. Етіологія та патогенез рубців.
2. Класифікація рубців.
3. Діагностика рубців.
4. Типи рубців.
5. Від чого залежить процес рубцювання?
6. Ванкуверська шкала оцінки рубців.
7. Методи лікування патологічних рубців.

Тема 7. Описати синдроми щелепно-лицевої ділянки, які супроводжуються незрошенням верхньої губи і піднебіння.

Завдання для самостійної роботи:

коротко занотувати основні питання теми:

- ✓ написати основні класифікації вроджених вад ЩЛД;
- ✓ скласти схему патогенного впливу різних факторів ризику на розвиток ЩЛД в антенатальний період;
- ✓ описати синдроми щелепно-лицевої ділянки, які супроводжуються незрошенням верхньої губи;
- ✓ описати синдроми щелепно-лицевої ділянки, які супроводжуються незрошенням верхньої губи і піднебіння
- ✓ намалювати різні види обтураторів, які використовуються при незрошеннях піднебіння
- ✓ намалювати схеми операцій: хейлопластики, ураностафілопластики.

Тема 8. Скласти таблицю надання допомоги хворим з травмами щелепно-лицевої ділянки.

Завдання для самостійної роботи:

коротко занотувати основні питання теми:

- ✓ занотувати клініку різних травм ЩЛД в дитячому віці, їх особливості;
- ✓ скласти таблицю – схему лікування переломів щелепових кісток у дітей;

- ✓ записати основні етапи реабілітації та диспансеризації дітей, які перенесли травму ЩД.

Тема 9. Невідкладні стани у клініці дитячої хірургічної стоматології.

коротко занотувати основні питання теми:

- ✓ дати характеристику запамороченню (клініка, лікування);
- ✓ дати характеристику анафілактичної реакції на знеболювальну речовину:
 - колапс (клініка, лікування);
 - анафілактичний шок (клініка, лікування);

Тема 10. Підготовка до написання історій хвороби.

- ✓ Історія хвороби є своєрідним звітом студента про вміння проводити обстеження хворого, обґрунтувати діагноз, скласти план лікування, правильно його провести. Опрацювання "історії хвороби" сприяє клінічному мисленню студента, виявляє рівень його знань не тільки з окремих розділів стоматології, а й інших теоретичних та клінічних дисциплін.
- ✓ Студент проводить курацію хворого, оформляє академічну історію хвороби і захищає її на практичному занятті.

Історія хвороби складається з таких розділів:

1. Суб'єктивне обстеження хворого:

- 1.1. Паспортна частина
- 1.2. Скарги хворого
- 1.3. Історія розвитку захворювання
- 1.4. Історія життя

2. Об'єктивне обстеження хворого:

- 2.1. Загальний об'єктивний стан
- 2.2. Обстеження щелепово-лицьової ділянки
 - 2.2.1. Зовнішньоротове обстеження
 - 2.2.2. Внутрішньоротове обстеження

3. Попередній діагноз

4. Додаткові методи обстеження

5. Диференційна діагностика

6. Заключний діагноз

7. План лікування

8. Профілактика

9. Щоденник

10. Епікриз

Зубна формула тимчасового прикусу

Зубна формула постійного прикусу

Література

1. Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова І.І. Хірургічна стоматологія дитячого віку. Київ, ТОВ “Книга плюс”, 2003, 479 с.
2. Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова І.І. Хирургическая стоматология и челюстно-лицевая хирургия детского возраста. Киев, ТОВ “Книга плюс”, 2005, 479 с.
3. Харьков Л.В., Яковенко Л.М., Чехова І.І. Атлас хирургических стоматологических заболеваний у детей. Киев.»Книга-плюс», «Ничлава».,2012 г., 501 с.
4. Агапов В.С., Емельянова Н.В., Шипкова Т.П. Анестезиология, реанимация, и интенсивная терапия в стоматологии и челюстно-лицевой хирургии.-М.-МИА.-2005.- 251с.
5. Карапетян И.С., Губайдулина Е.Я., Цегельник Л.Н. Опухоли и опухолеподобные поражения органов полости рта, челюстей, лица и шеи / 2-е изд., перераб. и доп – М.: МИА,2004.–232 с.
6. Москаленко В.Ф. та ін. Крок –2. Стоматологія. - К.-Медицина.-2005.-471с.
7. Москаленко В.З. Опухоли и опухолеподобные заболевания у детей.- Донецк.-2003.-95с.
8. Рабухина Н.А. Рентгенодиагностика в стоматологии / Н.А. Рабухина, А.П. Аржанцев. – 2-е изд., стер. – М.: МИА, 2003. – 452с.
9. Стоматология детского возраста. Учебник (Под ред. Колесова А.А.- М.: Медицина, 1991) Гл. 2,5,9: с. 90- 115, 229-248, 331- 398.
10. Харьков Л.В., Яковенко Л.Н., Кава Т.В. «Справочник хирурга-стоматолога», Книга-плюс, 2002, 374 с.
11. Харьков Л.В., Горовенко Н.Г., Яковенко Л.Н., Зерова Т.Э., Корчак Л.Ф. и др. Врожденные несращения верхней губы и неба: Метод. пособие для врачей стоматологов, педиатров, ЛОР-специалистов, психологов, логопедов /– К.: Четверта хвиля, 2004. – 82 с.
12. Доброкачественные опухоли и опухолеподобные поражения ЧЛЮ и шеи – В.А.Маланчук, 2008.
13. Хирургические и ортодонтические мероприятия в комплексной реабилитации детей со сквозными несращениями губы и неба – В.И.Шульженко, А.Ф.Верапатвелян – СПб:ООО «Меди издательство», 2007 – 176 с., монография.
14. «Онкостоматологія» Центіло В.Г. Ярова С.П. Ніконов Ю.О. Монографія Донецьк Норд-прес 2009 . -160с.